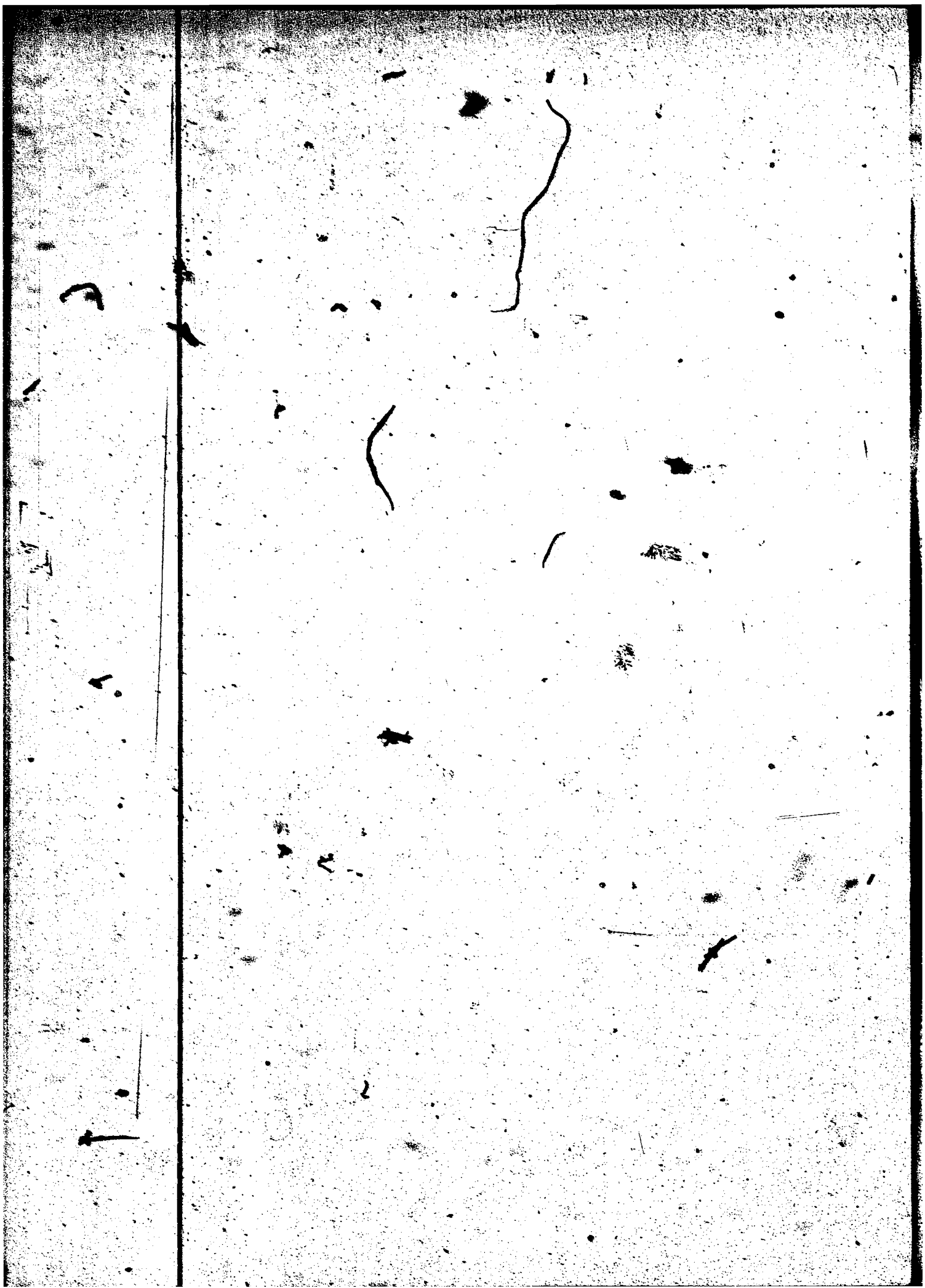
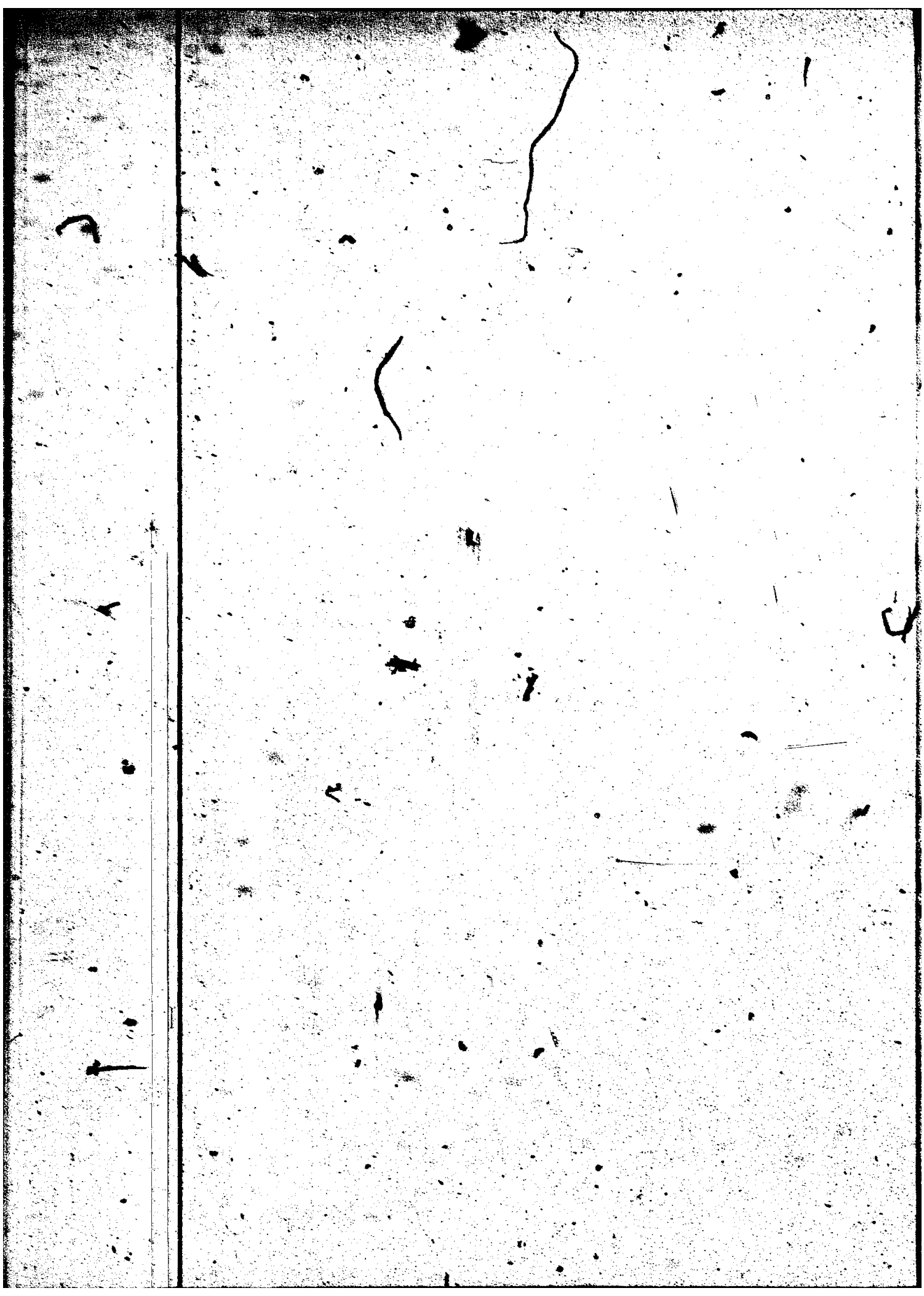

Heriberto Vespucci lauretius

petri franciscanae medicis Salutem plurimam dicit

[illegible]

rationi eorū relinquo qui multarū rerū experientia optime no-
runt qd sit incerta q̄rere & que an si sint ignorantes / inuestigare
& vt vno verbo vniuersa perstringā / scies q̄ ex dieb^{us} sexaginta
septē quibus nauigauim^{us} / oīnuos quadragintaquattuor habui-
mus cū pluuia tonitruis & chonificationibus / ita obscurosy ne-
q̄ sol in die neq̄ serenū celum in nocte vnquā viderem^{us} / Quo
factū est vt tantus nobis inceserit tior q̄ penetram omnē vitē / pē
abieceramus / In his autem tot tantisq̄ procellis maris & celi pla-
cuit altissim^o nobis corā nōstrare continentē & nouas regiones
ignotūq̄ inuendū / Quibusvis tanto perfuti fuimus gaudio q̄rū
quisq̄ cogitare potest / solere his accidere qui ex variis calamita-
tibus & aduersa fortuna salutē cōsecuti sūt. Die autē septima au-
gusti Millesimo quingentesimo primo / in ipsarū regionū littori-
bus submisimus anchoras grās agētes deo nostro solēni suppli-
cariōe atq̄ vnus misse catu cū celebritate. Ibi eā terram cognoui-
mus non insulā sed cōtinētē esse quia & lōgissimis producit^{ur}
littoribus nō ambientib^{us} eam & infinitis habitatoribus repleta
est. Nā in ea inumeras gentes & populos & oīni siluestriū anima-
liū gēna que in nris regionibus reperit^{ur} inuenimus & multa
alia a nobis nunq̄ visa de quibus singulis longum esset referre.
Multa nobis dei clementia circumfudit q̄n illis regiōibus appli-
cuius nā ligna defecerāt & aqua paucisq̄ diebus in mari vitas
p̄ferre poteram^{us}. Ipsi honor & gloria & gratiarum actio.
Cōsiliū cepim^{us} nauigandi secūdu huius cōtinētis littus
versus orientē / nunq̄ illius aspectum relicturi. Moxq̄ illud tan-
dū percussimus q̄ peruenimus ad vnū angulū vbi littus versu
rā faciebat ad meridiem / & ab eo loco vbi primū terrā attingi-
mus / q̄ ad hunc angulū fuerunt circa trecente leuce in huius
nauigationis spacio pluries descendimus in terram & amicabili-
ter cōuersati fuimus cum ea gente vt infra audies.
Oblitus fuerā tibi scribere q̄ a promontorio capitis viridis / q̄
ad principij illius continentis / sūt circa septingēte leuce quis
existimē nos nauigasse plusq̄ mille octingentas / partim ignorā-
tia locorū & naucleri / partim rēpestatibus & ventis impredientib^{us}
nostriū rectum iter / & impellentibus ad frequentes versuras.
Qd si ad me socij animum non adiecissent / cui nota erat cosmo-
graphia / nullus erat nauclerus seu dux noster nauigationis / qui ad
quingentas leucas nosteret vbi essemus. Eramus enī vagi & errā-
tes & instrumenta tantūmodo altitudinū corporū celestium no-
bis ad amulū veritatem ostenderūt. & hi suere quadrans & astro

labum uti omnes cognouere. Hinc deinceps me omnes multo
fuit honore prosecuti. Ostendi enim eis quod sine marina charta nauti
gandi disciplina magis callebam quam omnes simul orbis naucleri. nam
in nulla habent notitia nauticorum locorum quae sepe nauigauerunt.

¶ Vbi autem dictus angulus terre monstrauit nobis uersura liti-
oris ad meridiem conuenimus illud preternauigare & inquire-
re quid in eis regionibus esset. Nauigauimus autem secundum litus
circa sexcentas leucas & sepe descendimus in terra & colloquabamur
& conuersabamur cum earum regionum colonis ab illisque fraterne re-
spicebamur. & secum quandoque morabamur quindecim vel viginti
dies continuos amicebiliter & hospitaliter. & interius intellexi.

¶ Nocte istius continentis pars est in torrida zona uera linea equi-
noctialem uersus polum antarcticum nam eius principium incipit in
octauo gradu ultra ipsam equinoctialem. Secundum huius liti-
randum nauigauimus quod pretergresso capricorni tropico iuuenimus
polum antarcticum illo eorum horizonte altiore quinquaginta gradi-
bus. fuimusque prope ipsius antarctici circuli ad gradus decem
septemsemis & quid ibi uideri & cognouerimus de natura illarum
gentium deque earum moribus & tractabilitate de fertilitate terre de
salubritate aeris de dispositione celi corporibusque celestibus &
maxime de stellis fixis octauae sphaerae nunquam a maioribus nostris
uiuis aut pertractatis deinceps enarrabo.

¶ Primum igitur quoad gentes tantam in illis regionibus gentis
multitudinem inuenimus quantum nemo dinumerare poterat. ut li-
getur in apocalypsi. gentem dico nunc atque tractabilem omnes utri-
usque sexus incedunt nudi nullam corporis partem operientes & utri-
usque ventre matris prodeunt sic usque ad mortem uadunt. Corpora
enim habent magna quadrata bene disposita hae proportionata &
colore declinantia ad rubedinem quod eis accedere puro quia nu-
di incedentes tinguntur a sole. Habent & comam amplam & nigram.
Sunt in incessu & ludis agiles & liberali atque uenusta facie quanti-
tamen ipsemet sibi huiusmodi. Perforant enim sibi genas & labra & na-
res & aures neque credas foramina illa esse parua. cur quod uentum
tantum habeant. Vidi enim nonnullos habentes in sola facie se-
ptem foramina quorum quodlibet capax erat unius pruni. Obturata si-
bi haec foramina cum petris ceruleis marmoris cristallinis & ex alia

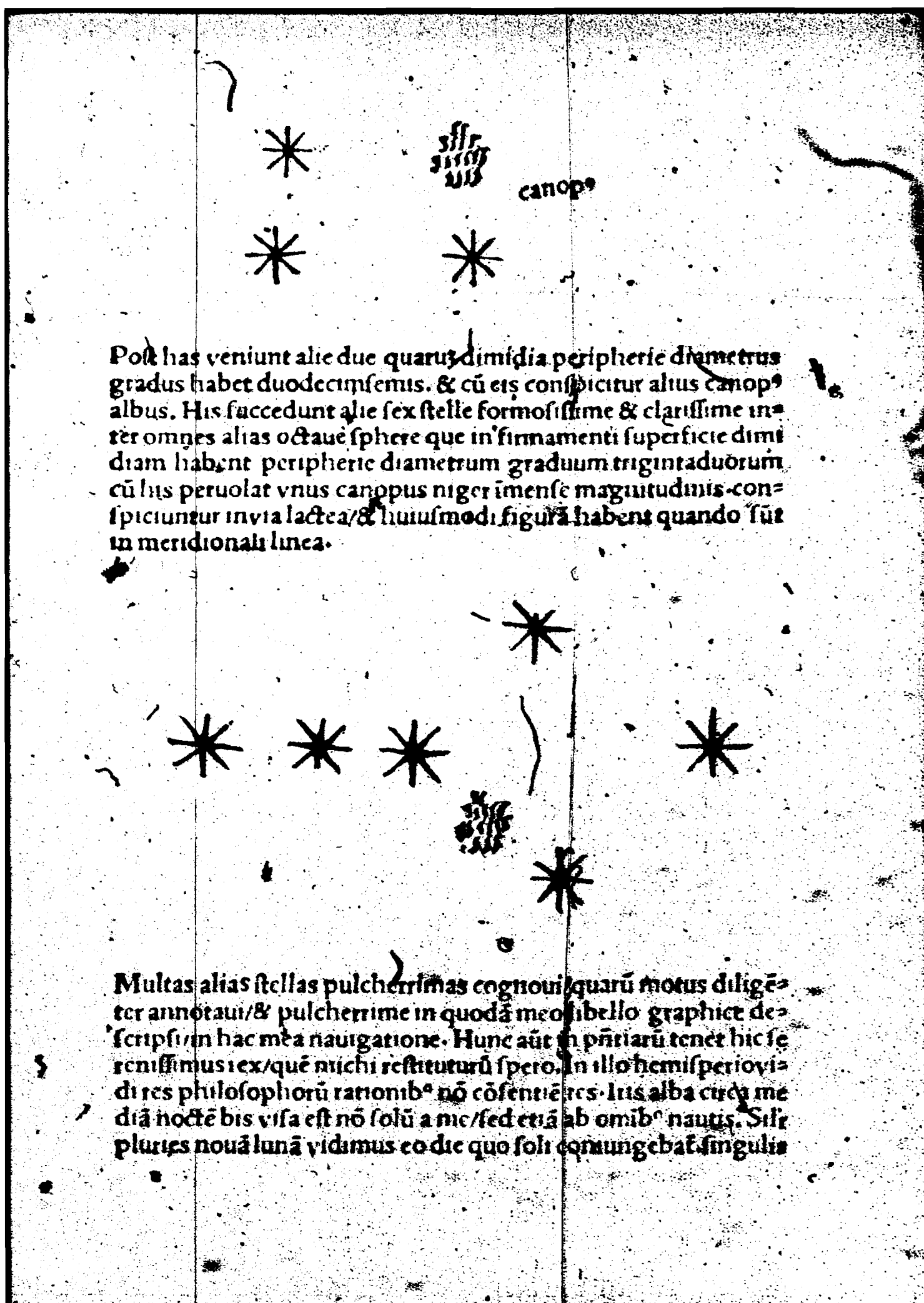
bellis pulcherrimis & cum ossibus candidissimis & aliis rebus artificiose elaboratis secundum eorum usum. Quod si videres rem tam insolitam & monstro similem hominem scilicet habentem in genis solum & in labris septem petras quarum nonnullae sunt longitudinis palmis non sine admiratione esses. Sepe etenim consideravi & iudicavi septem tales petras esse ponderis vinctarum sexdecim praeterquam in singulis auribus trino foramine perforatis tenent alias petras pendentes in anulis & hic mos solus est virorum. Nam mulieres non perforant sibi faciem sed aures tantum. Alius mos est apud eos facis enormis & praeter omnem humanam credulitatem. Nam mulieres eorum cum sint libidinosae faciunt intumescere maritorum inguina in tantam crassitudinem ut deformi videantur & turpia & hoc quodam earum artificio & mordicatione quorundam asinuum venenosorum & huius rei causa multi eorum amittunt inguina quae illis ob defectum cure fracescunt & restant eunuchi. Non habent panes neque baneos neque lineos neque hominicos quia nec eis indiget nec habent bona propria sed omnia sunt communia. Vivunt simul sine rege sine ipso & unusquisque sibi ipse dominus est. Tot uxores ducunt quot volunt & filius cum matre & frater cum sorore & primus cum prima & obuius cum sibi obuia. Quotiens volunt matrimonia dirimunt & in his nullum servant ordinem. Praeterea nullum habent templum & nullam tenent legem neque sunt idolatre. Quid ultra dicam? Vivunt secundum naturam & epicuri potius dici possunt quam stoici. Non sunt inter eos mercatores neque commercia rerum. Populi inter se bella gerunt sine arte sine ordine. Seniores suis quibusdam concionibus iuvenes flectunt ad id quod volunt & ad bella incendunt in quibus crudeliter se mutuo interficiunt & quos ex bello captivos ducunt non eorum vite sed sui victus causa occidendos servant nam aut alios & victores victos comedunt & inter carnes humanae eis communis est cibus. Huius autem rei certior sis quam iam visum est patrem comedis filios & uxorem & ego hominem novi quem & allocutus sum qui plusquam ex trecentis humanis corporibus edisse vulgabat & item iteri diebus viginti septem in urbe quadam ubi vidi per domos humanam carnem saliam & contignationibus suspensam uti apud nos mos est lardum suspendere & carnem suam. Plus dico. Ipsi admirantur cur nos non comedimus inimicos nostros & eorum car

negligenter utitur in cibis quam dicunt esse saporosissimas. Forum
armis sunt arcus & sagitte & quando properant ad bella nulla su-
rutandi gratia corporis partem operiunt adeo sunt & in hoc bestis
similes. Nos quantum potuimus conati sumus eos dissuadere & ab
his pravis moribus dimovere qui & se eos dimissuros nobis pro-
miserunt. Mulieres ut dixi & si nude incedant & libidinosissi-
me sunt earum tamen corpora habent satis formosa & munda neque tam
turpes sunt sicutum quibus forsitan existimare posset quia cum car-
nose sunt minus apparet earum turpitudine quam si licet pro maiori par-
te a bona corporature qualitate opus est. Mirum nobis visum est quod
inter eas nulla videbatur quod haberet vera caduca & quod parturie-
rant ut enim forme & contractura nichil diligebantur a virginibus
& in reliquis corporum partibus similia videbantur quod propter hone-
statem consulto pretereo. Cum se christianis tangere poterant nimis
libidine pulse omnem pudiciam comminabant atque prostituunt. Vi-
uunt annis centum quinquaginta raro egerunt & si quam aduersam
valitudinem incurrunt se ipsos cum quibusdam herbis radicibus sa-
nare. Hec sunt que notabilia apud illos cognoui.

¶ Ibi valde temperatus est & bonus & ut ex relatione illorum co-
gnoscere potui in quo ibi pestis aut egoratio aliqua a corrupto
prodeat aere & nisi morte violenta moriantur longam vitamunt. Cre-
do quia ibi sepe perflant venti australes & maxime quem nos eunum
vocamus qui talis est ut & qualis nobis est aquilonis studiosi pi-
seature & illud mare piscosum sit & omni genere piscium copiosum.
Non sunt venatores, puto quia cum ibi sint multa animalia siluestrium
genera & maxime leonum & ursorum & innumera serpenta aliarumque hor-
ridarum atque deformium bestiarum & etiam cum ibi longe lateque pateant
silve & imente magnitudinis arbores non audent nudari atque sine
tegminibus & armis tantis se discriminebus exponere.

¶ Regionum illarum terra valde fertilis est & arena multaque collibus
& montibus & infinitis vallibus atque maximis fluminibus abundans
& salubribus fontibus irrigua & latissimis silvis & ceteris vix impe-
netrabilibus. omnibus ferarum genere plenus & copiosus. Arbores maxi-
me ibi sine cultore pueniunt. Quarum multe sanctus & sunt gustui
delectabiles & humanis corporibus utiles nonnullae vero contra &

nulli fructus ibi his nostris sunt similes. Gignuntur & ibi innume-
rabilia gēa herbarū & radieū. ex quibus panē cōficiūt & optima
pulmētaria habēt & multa femina his nris bīno dissimilia. Nul-
la ibi metallorum genera habent prēter aurū. cuius regiones ille
exuberant. licet nichil ex eo nobiscū attulerimus in hac p̄ma
nra nauigatione. Id nobis notū fecere incolę qui affirmabant in
Mediterraneis magnā esse aurī copīā. & nichil ab eis estimari vel
in p̄cio haberi. Abūdant margaritis vti alias tibi scripsi. Si sin-
gula q̄ ibi sunt cōmemorare & de numerosis aialium generib⁹ eo-
rūq; multitudine scribere vellē. re sesset oīno proluxa & imensa. &
certe credo q̄ plinius noster millesimā partē non attigerit gene-
ris p̄sitacōrū reliquarūq; auiū necnō & aialū q̄ in usdeꝝ regiōib⁹
sunt cū tanta facierū atq; colorū diuersitate qd cōsumate p̄cture
artifex policletus in pingendis illis deficeret. Omēs arbores ibi
sunt odorate & singule ex se ginnū vel oleū vel liquorē aliquem
emittūt. Quorū proprietates si nobis notę essēt nō dubito quin
humans corporibus saluti forent / & certe si paradysus terrestris
in aliqua sit terre parte nō longe ab illis regiōib⁹ distare existi-
mo. Quarū situs (vt dixi) est ad meridiē in tanta aeris tēperie qd
ibi neq; hiemes gelide neq; aestates feruide vnq; habentur.
Celū & aera maxima parte anni serena sunt & crassis vaporib⁹
inania pluuie ibi minū decidūt & tribus vel quattuor horis du-
rāt atq; ad instar nimbi euanescent. Celū speciosissimis signis &
figuris ornatū est / in quo anotauī stellas circiter viginti tante cla-
ritatis quante aliqñ vidim⁹ venerem & iouē. Harū & motus & cir-
cutiones cōsideraui earūq; peripherias & diametros geometri-
cis methodis dimensus fui. easq; maioris magnitudinis esse de-
prehendi. Vidi in eo celo tres canopos / duos quidē claros. tertius
obscurū. Polus antarticus nō est figuratus cū vrsa maiore & mi-
nore vt hic noster videtur articus. nec iuxta eū conspiciē aliqua
clara stella / & ex his q̄ circū eum breuiore circuitu ferunt tres sūt
habētes trigoni orti logoni schema. Quarū dimidia peripherie
diametrus grād⁹ habet nouēsemis. Cū his orientibus a leua con-
spicitur vnus canopus albus. eximie magnitudinis q̄ cum ad me-
dium celum perueniunt hanc habent figuram

quod non est ad plerumque hemisphaerum
 sed ad huiusmodi formam figuram
 quod si ab olyppo unde digressi sumus
 ali distat gradibus triginta nonaginta
 linea equinoctiale per quinquaginta gradus
 efficiant gradus circiter nonaginta
 tem obtineat sumi circuli secundum
 tunc mentem rationis
 quibus nobis traditam manifestum est nos magis
 de partem. Et hac ratione nos olyppum habitantes
 equinoctialem gradu trigesimo nono semis in latitudine
 meridionali sumus ad nos qui gradu quingentesimo habet
 eandem lineam in meridionali latitudine angulariter gradus
 in linea transversali. Et ut clarius intelligas Perpendi
 linea que dux recti stamus a puncto celi imminente vertice
 dependet in caput nostrum illis in latus vel in costas. Quod
 nos sumus in linea recta ipsi vero in linea transversa
 at trianguli orthogoni cuius vicem lineam tenemus orthogoni
 autem basis & hypotenusa a nostro ad illorum protenditur
 in figura pater & hec de cosmographia dicta sufficiant

vertex

